

EDUSKUNNAN VASTAUS 152/2000 vp

Hallituksen esitys laiksi jalometallituotteista

Asia

Hallitus on antanut eduskunnalle esityksensä laiksi jalometallituotteista (HE 130/2000 vp).

Valiokuntakäsittely

Talousvaliokunta on antanut asiasta mietinnön (TaVM 27/2000 vp).

Päätös

Eduskunta on hyväksynyt seuraavan lain:

Laki

jalometallituotteista

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 luku

Yleiset säännökset

1 §

Soveltamisala

Tätä lakia sovelletaan jalometallituotteisiin, jotka on tarkoitettu käytettäväiksi tai joita olennaisessa määrin käytetään yksityiseen kulutukseen.

Tämä laki ei koske tieteen, taiteen, teollisuuden tai lääkinnällisiin tarpeisiin tarkoitettuja kohteita ja laitteita.

Muista jalometallituotteista, joihin tätä lakia tai sen säännöstä ei sovelleta, säädetään valtioneuvoston asetuksella.

2 §

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

1) *jalometallilla* puhdasta kultaa, hopeaa ja platinaa sekä niiden seoksia;

2) *jalometallituotteella* kokonaan tai osittain jalometalleista valmistettua esinettä;

3) *leimalla* jalometallituotteisiin tarkoitettua pysyvää merkintää;

4) *ministeriöllä* kauppa- ja teollisuusministeriötä;

5) *valvontaviranomaisella* turvatekniikan keskusta;

6) *tarkastuslaitoksella* organisaatiota, joka on todettu päteväksi ja jolla on oikeus suorittaa tässä laissa tarkastuslaitokselle säädettyjä tehtäviä.

2 luku

Jalometallituotteet

3 §

Vaatimukset

Jalometallituotteena saa markkinoille saattaa ja myydä vain tuotteita, jotka on valmistettu vähintään:

- 1) 375 massan tuhannesosaa puhdasta kultaa sisältävästä kultaseoksesta;
- 2) 800 massan tuhannesosaa puhdasta hopeaa sisältävästä hopeaseoksesta;
- 3) 850 massan tuhannesosaa puhdasta platinaa sisältävästä platinaseoksesta.

Vähimmäispitoisuutta korkeammista leimatavista pitoisuuksista, pitoisuuden määrittämisestä sekä jalometallien, metallien ja muiden aineiden yhdistämisestä, pinnoittamisesta, täyttämistä ja muista vaatimuksista säädetään valtioneuvoston asetuksella.

4 §

Leimat ja vastuu

Jalometallituotteessa käytettäviä leimoja ovat tarkastus-, nimi-, pitoisuus-, vuosi- ja paikkakuntaleima.

Jalometallituotteessa on markkinoille saatettaessa tai myytäessä oltava nimileima ja pitoisuusleima.

Valmistajan tai markkinoille saattamisesta vastaavan on varustettava jalometallituote nimijä pitoisuusleimalla osoituksena jalometallituotteen vaatimustenmukaisuudesta. Leimoista, niiden hyväksymisestä ja rekisteröinnistä sekä muista sallituista merkinnöistä säädetään tarkemmin valtioneuvoston asetuksella.

5 §

Tuotteiden tarkastus ja varmentaminen

Jalometallituotteelle 3 §:ssä säädettyjen vaatimusten mukaisuus voidaan osoittaa tarkastuslaitoksen tekemillä tarkastuksilla ja varmentaa tarkastuslaitoksen tarkastusleimalla siten kuin valtioneuvoston asetuksella tarkemmin säädetään.

6 §

Tarkastuslaitoksen hyväksyminen ja valvonta

Valvontaviranomainen hyväksyy tarkastuslaitoksen suorittamaan 5 §:n 1 momentissa tarkoitettuja tehtäviä siten kuin valtioneuvoston asetuksella tarkemmin säädetään.

Tarkastuslaitoksen hyväksymisen edellytyksenä on, että tarkastuslaitos on toiminnallisesti ja taloudellisesti riippumaton, sillä on vastuuvakuutus ja käytössään riittävästi ammattitaitoista henkilöstöä sekä toiminnan edellyttämät järjestelmät, laitteet ja välineet. Tarkastuslaitoksen hyväksymisen edellytyksistä samoin kuin mukukseen liitettävistä vaatimusten täyttymistä osoittavista asiakirjoista säädetään tarkemmin valtioneuvoston asetuksella.

Hyväksyminen voidaan antaa määräajaksi. Tarkastuslaitokselle voidaan asettaa sen toimintaa koskevia vaatimuksia, rajoituksia ja muita ehtoja. Tarkastuslaitoksen on ilmoitettava toimintansa sellaisista muutoksista, joilla on vaikutusta tarkastuslaitoksen hyväksymisen edellytyksiin.

Valvontaviranomainen valvoo hyväksymisensä tarkastuslaitosten toimintaa sekä varmistaa määräajoin, että säädetyt vaatimukset täyttyvät. Jos tarkastuslaitos ei täytä säädettyjä vaatimuksia tai toimii säännösten vastaisesti, valvontaviranomaisen on kehoitettava tarkastuslaitosta korjaamaan puute määräajassa. Jos puutetta ei korjata määräajassa tai tilanteen vakavuus sitä muutoin edellyttää, valvontaviranomaisen on peruutettava antamansa hyväksyminen.

3 luku

Valvonta

7 §

Valvovat viranomaiset

Ministeriölle kuuluu tämän lain säännösten noudattamista koskevan valvonnan ylin johto ja ohjaus.

Tämän lain noudattamista valvoo valvontaviranomainen.

8 §

Valvontaviranomaisen oikeudet

Valvontaviranomaisella on tämän lain noudattamisen valvomiseksi oikeus:

1) päästä jalometallituotteiden sekä niiden osien ja materiaalien valmistus-, varastointi-, myynti-, korjaus- ja tarkastuspaikkoihin;

2) saada tarpeellisia näytteitä jalometallituotteiden sekä niiden osien ja materiaalien valmistajalta, maahantuojalta, myyjältä ja varastoijalta sekä tarkastuslaitokselta.

Valvontaviranomaisen on korvattava 1 momentin 2 kohdassa tarkoitetut näytteet käyvän hinnan mukaan.

9 §

Viranomaisten yhteistyö

Poliisin tulee tarvittaessa antaa virka-apua valvontaviranomaiselle tämän lain noudattamisen valvomiseksi ja täytäntöönpanemiseksi. Sama koskee tulliviranomaista, jos jalometallituote tuodaan maahan Euroopan talousalueen ulkopuolelta.

10 §

Tiedonsaantioikeus

Valvontaviranomaisella on tietojen luovutusta koskevien salassapitosäännösten estämättä tä-

män lain noudattamisen valvomiseksi oikeus saada:

1) tulliviranomaiselta maahantuonnissa Euroopan talousalueen ulkopuolelta jalometallituotteen maahantuojan nimi sekä jalometallituotteiden lajia, määrää ja tuontiajankohtaa koskevia tietoja;

2) tietoja jalometallituotteiden sekä niiden osien ja materiaalien valmistajalta, maahantuojalta, myyjältä ja varastoijalta sekä tarkastuslaitokselta.

11 §

Vaatimusten vastainen tuote

Jos valvonnassa todetaan, ettei jalometallituote täytä 3 §:ssä säädettyjä vaatimuksia, valvontaviranomaisella on oikeus:

1) kieltää sellaisen jalometallituotteen valmistus, pitäminen kaupan, myynti ja muu luovuttaminen;

2) vaatii jalometallituotteen vaatimustenmukaisuudesta vastaavan tekemään sellaiset muutokset jalometallituotteeseen, että vaatimukset täyttyvät tai, jollei tämä ole tarkoituksenmukaista tai mahdollista, määrätä, miten tuotteen suhteen on muuten meneteltävä;

3) velvoittaa vastuullinen taho korvaamaan tuotteen käypä hinta sekä tarkastuksesta ja tutkimuksesta aiheutuneet kulut, jos valvontaviranomainen soveltaa 1 tai 2 kohdassa tarkoitettua kieltoa tai vaatimusta.

4 luku

Pakkokeinot ja seuraamukset

12 §

Uhkasakko ja teettämisuhka

Valvontaviranomainen voi tehostaa tämän lain nojalla antamaansa kieltoa, vaatimusta tai velvoitetta uhkasakolla tai teettämisuhalla siten kuin siitä uhkasakkolaissa (1113/1990) säädetään.

Teettäen suoritettun toimenpiteen kustannukset maksetaan ennakkoon valtion varoista.

Edellä 2 momentissa tarkoitetut kustannukset sekä 11 §:n 3 kohdassa tarkoitetut kulut saadaan periä asianomaiselta ilman tuomiota tai päätöstä siinä järjestyksessä kuin verojen ja maksujen perimisestä ulosottoin annetussa laissa (367/1961) säädetään.

13 §

Rangaistukset

Joka tahallaan tai törkeästi huolimattomuudesta

1) laiminlyö 3 tai 4 §:ssä säädetyn velvollisuuden taikka

2) ei noudata 11 §:n nojalla annettua kieltoa, vaatimusta tai velvoitetta,

on tuomittava, jollei teosta muualla laissa säädetä ankarampaa rangaistusta, *jalometallituotteita koskevien säännösten rikkomisesta* sakkoon.

Se, joka rikkoo tämän lain nojalla määrättyä, uhkasakolla tehostettua kieltoa tai määräystä, voidaan jättää tuomitsematta rangaistukseen samasta teosta.

14 §

Taloudellisen hyödyn menettäminen

Edellä 13 §:n 1 momentissa tarkoitetun rikkomuksen tuottama taloudellinen hyöty on tuomittava menetetyksi noudattaen, mitä rikoslain (39/1889) 2 luvun 16 §:ssä säädetään.

5 luku

Erinäiset säännökset

15 §

Salassa pidettävien tietojen luovuttaminen

Viranomaisen toiminnan julkisuudesta annetussa laissa (621/1999) säädetyn salassapitovel-

vollisuuden estämättä saa tämän lain noudattamisen valvontaan liittyvää tehtävää suorittaessa saatuja tietoja yksityisen, yhteisön tai säätiön taloudellisesta asemasta, liike- tai ammatillisuudesta taikka yksityisen henkilökohtaisista oloista luovuttaa:

1) syyttäjä-, poliisi- ja tulliviranomaisille rikoksen selvittämiseksi;

2) Suomea sitovassa kansainvälisessä sopimuksessa tarkoitetuille ulkomaisille toimielimille ja tarkastajille kyseisen sopimuksen niin edellyttäessä.

16 §

Muutoksenhaku

Ministeriön ja valvontaviranomaisen tämän lain perusteella tekemään hallintopäätökseen haetaan muutosta siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään. Päätöstä on muutoksenhausta huolimatta noudatettava, jollei valitusviranomainen toisin määrää.

Jos tarkastuslaitos epää vaatimustenmukaisuuden varmentamisen, päätös on perusteltava ja päätöksestä on viipymättä ilmoitettava sille, jota päätös koskee. Tarkastuslaitoksen on samalla ilmoitettava, miten hakija voi saattaa asian tarkastuslaitoksen uudelleen käsiteltäväksi oikaisumenettelyssä. Oikaisuun sovelletaan menettelyä, josta tarkastuslaitosta hyväksyttäessä on tarkemmin päätetty. Tarkastuslaitoksen oikaisumenettelyssä antamaan päätökseen, jolla vaatimustenmukaisuuden varmentaminen on evätty, haetaan muutosta hallinto-oikeudelta siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään.

17 §

Vastavuoroinen tunnustaminen

Toisessa Euroopan talousalueeseen kuuluvasa valtiossa leimatut jalometallituotteet hyväksytään Suomessa, jos kuluttajat saavat leimojen perusteella vastaavalla tavalla tietoa kuin 4 §:ssä mainittujen leimojen perusteella.

18 §

Tarkemmat säännökset

Tarkempia säännöksiä tämän lain täytäntöönpanosta annetaan valtioneuvoston asetuksella.

Valvontaviranomainen antaa tarvittaessa tämän lain soveltamista yhtenäistäviä teknisiä ja hallinnollisia ohjeita.

19 §

Voimaantulo

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2001.

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Helsingissä 21 päivänä marraskuuta 2000
